

Egy figyelemre méltó taktika

Dr. Noha hétköznapijai

Eörsi István

tárcanovellái hetente
jelennek meg
mellékletünkben

1972-ben dr. Noha egy görög kempingben sátorozott, olajfák alatt. Sátrától háromszáz méterre fénylett a tenger, aranyló homoksávon kellett csak átbaktatnia, hogy belevehesse magát a zöldeskék, sós boldogságba. Háta mögött méltóságteljes hegyek magasodtak. Harmóniáját csupán a hihetetlenül fürge, jó reflexű, kicsike görög legyek zavarták meg. Napközben csak addig kímélték, amíg a vízben tartózkodott. Még a déli hőség sem riasztotta el őket, a kemping fás, árnyas környékén pedig nem lehetett őket elviselni. Dr. Noha gumimatracán egy roppant regényt olvasott, a József és testvéreit. Addig akart a táborban maradni, míg e könyv végére nem ér, de mire befejezte az első oldalt, sós, izzadt testét belepték a legyek. Hiába támasztotta könyvét egy kőhöz, hogy mindkét kezét használhassa a légyfogáshoz, a kis támadók folyton-folyvást meg-

szégyenítették. Gimnazista korában dr. Noha iskolai légyfogó versenyt nyert: húsz kísérletből átlagban tizenkilencszer járt sikerrel. Ennek a képességének köszönhető, hogy énektanára nem buktatta meg, bár iszonyú hamisan dalolt. Felszólítására két perc alatt elkapta az osztályterem öt legyét, és jutalmul elégséges osztályzattal zárhatta az évet. Nos, légyfogó tudománya csődöt mondott a görög tengerparton. A kis görög legyek nem arra menekültek tenyere elől, amerre addig az időpontig minden más légy, hanem hurok alakban, többnyire lefelé startolva, kikerültek bezáródó ujjait, és rögtön landoltak is, testének egy másik pontján. Dr. Noha már fontolgatta, hogy otthagyja az olajfaligetet, az álomszép homokpartot és a napsütötte tengert. Testét csapdosva feltápáskozott gumimatracáról, és megindult a kempingiroda felé, ahol roppant térké-

pen be volt jelölve az összes többi környékbeli táborhely. Azt tervezte, hogy keres egy magas hegyet, távol a víztől, és ott olvassa végig könyvét.

Útja egy osztrák rendszámú Opel mellett vezetett el. Mellette pokrócon egy már nem fiatal férfi napozott behunyt szemmel. Dr. Noha megrökönyödve látta, hogy még szemhéja is feketélik a legyektől. Izzadt testét beborították, mint mák a kalácsot. Némelyikük néha felreppent, leírt egy díszkört, majd visszazállt a testre. Ez a test élt, a mellkas emelkedett és süllyedt, az ajkak halalkan pöfögve bocsátották át a köztük lévő résen a levegőt. Dr. Noha tovább sétált, de nem ment ki a fejéből az eset. „Ez a hapsi körülbelül ötvenöt éves – gondolta –, tehát fiatalon végigcsinálta a háborút. Ott tanulhatta meg, állandó életveszélyben, hogy csak növeli a bajt, aki felveszi ellene a harcot. Le merném fogadni,

hogy szorongatott helyzetben nem lőtt vissza, hanem arra törekedett, hogy megadhassa magát.” Itt tartott, amikor homlokán két legyet észlelt. „Figyelemre méltó taktika – gondolta dr. Noha –, ha az ember nem küzd, akkor nem is veszíthet. Ha testem meg bírná szokni a legyeket, akkor alhatnék is, olvashatnék is.” Elhatározta, hogy visszamegy a sátrához, és még aznap befejezi a tetralógia első kötetét. Sarkon fordult, de alig tett néhány lépést, egy harmadik légy landolt a homlokán, ő pedig ösztönösen odacsapott. A legyek felröppentek, majd a vállán meg a hátán landoltak. „A taktika célravezető – gondolta dr. Noha –, de csak ha mi választjuk őt, hajlamaink sugallatára. A legyek ugyanazt a lehetőséget kínálják fel nekem, mint osztrák kartársamnak. Csakhogy én nem tudok élni vele.” Majd kis szünet után hozzátette, hangosan: „Hál’ istennek.”